

BICORNURILE – ELEMENTE DE UNIFORMĂ DIN PATRIMONIUL MUZEULUI NAȚIONAL AL MARINEI ROMÂNE

*dr. Silvia IONIȚĂ**

Evoluția uniformelor Marinei Militare române a depins dintotdeauna de organizarea și dezvoltarea acestei arme și reprezintă o parte esențială a uniformologiei românești.

Muzeul Național al Marinei Române are în patrimoniul său o impresionantă colecție de uniforme de marină (peste 55 de ținute complete ale marinei militare și comerciale, dar și numeroase accesorii), care se distinge prin unicitate și frumusețe și care prin diversitatea sa dezvăluie procesul evolutiv al acestora.¹ Acest proces este determinat de transformările economice, sociale și politice caracteristice societății românești în diferite perioade. Uniformele marinei române s-au încadrat în procesul obiectiv de evoluție a ținutelor militare, proces ce s-a desfășurat pe plan mondial, existând în permanență o influență reciprocă între uniformele românești și cele străine.²

În ceea ce privește evoluția uniformelor marinei române, ca de altfel a uniformelor militare în general, caracteristica de bază a fost mereu tendința de simplificare, de renunțare la anexele somptuase de ceremonie, odată cu modernizarea tehnicii de luptă și a mijloacelor de ducere a războiului.³ Această tendință poate fi urmărită de-a lungul principalelor etape istorice în cadrul cărora au evoluat uniformele marinei române, etape care își găsesc reflectarea în însăși colecția de uniforme a muzeului nostru.⁴

Coifura (denumire generică a acoperămintelor pentru cap) a reprezentat un element de rezistență al uniformei militare încă din cele mai vechi timpuri. Prezența diferitelor exponate care aparțin acestei categorii – coifuri, șepci, berete, bicornuri, căști, ceacuri, căciuli etc. – în patrimoniul muzeului nostru, subliniază semnificația istorică a acestora, reprezentând

* Muzeograf – Muzeul Național al Marinei Române, Constanța.

¹ Comandor Marius-Laurențiu Rohart, Andreea Atanasiu-Croitoru et. al., *Muzeul Național al Marinei Române – 50 de ani de existență, 1969 – 2019. Monografie*, Editura M.N.M.R. (Muzeul Național al Marinei Române), Constanța, 2019, p. 109.

² *Ibidem*.

³ Georgeta Borandă, *Istoricul uniformelor marinei militare române*, în „Momente din istoria marinei române – lucrări de cercetare”, în Fondul Documentar al Muzeului Național al Marinei Române, 1982, p. 51.

⁴ Comandor Marius-Laurențiu Rohart, Andreea Atanasiu-Croitoru et. al., *op. cit.*, p. 109.

mărturii ale trecutului, fiind însă în același timp și un punct de atracție pentru cei interesați de elementele de uniformologie militară.⁵

Studiul particular al evoluției acestor exponate oferă indicii despre istoria organizării armatei române, dezvăluie influențele străine pătrunse în uniformologia militară românească, dar evidențiază și tendința de manifestare a caracteristicilor naționale în acest domeniu.

Scopul acestui studiu este acela de a face cunoscută o etapă din evoluția pieselor de coifură caracteristice uniformelor de marină, prin prezentarea și promovarea **bicornurilor** din patrimoniul muzeului nostru. Aceste exponate, pe lângă importanță istorică evidentă, ele evocând personalitățile cărora le-au aparținut, prezintă în același timp, trăsăturile specifice ale unor adevărate obiecte de artă.

Bicornul este un tip de pălărie, introdus în uniformologia armatelor la sfârșitul secolului al XVIII-lea, purtat în general de armatele europene și din America de Nord, cu precădere de către ofițeri de marină. Cel mai faimos ofițer care a purtat bicorn a fost Napoleon Bonaparte, însă nu a fost singurul, pentru că foarte mulți generali din perioada sa, i-au urmat exemplul. Bicornul a evoluat din tricorn, dar spre deosebire de acesta, în loc de trei vârfuri, avea două. Pălăria avea o coroană rotundă cu partea din față lată și prevăzută cu o cocardă. La începutul secolului al XIX-lea aspectul pălăriei s-a modificat ușor. Ea nu se mai purta lateral, ci în sistemul față-spate. Cocarda era dispusă în partea din dreapta și bicornul a primit denumirea de „pălărie cu cocardă”. El a fost utilizat până la începutul secolului al XX-lea ca pălărie pentru uniforma de paradă de către unele arme, dar în special de marină. Astăzi, bicornul mai este în serviciu pentru anumite uniforme de paradă în Marea Britanie, fiind consemnată purtarea lui și de către membri ai Ordinului Cavaleriei lui Columb și, foarte rar, și în alte părți ale lumii⁶.

În colecția de *Uniforme și accesorii de uniforme* a Muzeului Național al Marinei Române există 15 bicornuri și, conform informațiilor pe care le avem din actele de donație ale acestora, acestea sunt originale, unele dintre ele aparținând unor personalități ale istoriei marinei.

Modelele prezente în colecția noastră punctează trei momente importante în uniformologia militară românească, reprezentate de emiterea

⁵„Coifura militară în colecția Muzeului Național de istorie a Moldovei”, on line, https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/coifura_militara_in_colectia_muzeului_national_de_istorie_a_moldovei/, accesat la 09.03.2022.

⁶*Terminologie pentru pălării, glosar: bicornul*, <https://www.delmonicohatter.com/terminology.htm>, on line accesat la 21.30.2022. Vezi și <https://www.canterburymuseum.com/collections/collection-highlights/lightbox/36>, on line, accesat la 18.03.2022

unor decrete care au reglementat uniforme din marina militară: Înalțul decret nr. 1778 emis la 11 noiembrie 1875, Înalțul Decret 2037 din 19 iulie 1882⁷, și Înalțul Decret 2008 din 12 mai 1921⁸.

Un exponat deosebit de frumos, care poate fi admirat în sala care marchează începutul perioadei moderne în muzeul nostru, este bicornul pentru ofițer superior, care a aparținut contraamiralului Mișu Petrovici⁹.

Bicornul este confecționat din fetru negru, are pe margine o panglică de mătase neagră și fulgi negri în partea de sus. Pe partea dreaptă prezintă o torsadă din fir auriu, suprapusă peste o cocardă tricoloră și prinsă într-un nasture de marină (ancoră încoronată). La colțuri bicornul are franjuri aurii. Este căptușit cu mătase vișinie și o bandă din piele maro. Bicornul nu prezintă inscripții în interior, iar marca este franceză.

Materialele utilizate în confecționarea lui sunt: fetru, mătase, canetil, metal, piele. Dimensiunile bicornului sunt: lungimea 46 cm, înălțimea 14 cm iar starea de conservare este **foarte bună**.

Acest tip de bicorn a fost introdus în ținuta de ceremonie a ofițerilor superiori de marină în anul 1875.

Bibliografia menționată pentru acest tip de bicorn cuprinde Monitorul Oastei nr. 37 din 19 decembrie 1875, dar informațiile sunt completate și de studiul existent în Fondul Documentar al muzeului nostru, la care am făcut referire¹⁰: „*Cât privește coifura, decretul¹¹ precizează că ofițerii purtau în marea ținută bicorn, având pe margine un galon de mătase neagră lat de 40 mm, o cocardă tricoloră fixată cu un nasture, iar la colțuri ciucuri aurii, liberi pentru ofițerii inferiori și strânși pentru cei superiori. Tot la ofițerii*

⁷ Georgeta Borandă, *op. cit.*, 1982, pp. 57, 59.

⁸ Marian Moșneagu, *Uniformele Armatei României*, București, Editura Centrului etniceditorial al armatei, 2014, p. 149.

⁹ Petrovici, Mișu (1899 – 1991, n. Galați) Contraamiral. Absolvent al Școlii de artilerie, Geniu și Marină (1920) și al Școlii de Aplicație a Marinei (1921). De-a lungul timpului a fost ambarcat la bordul mai multor nave ale Marinei Militare. Cunoștea mai multe limbi străine motiv pentru care a fost numit ofițer de legătură pe lângă comandanții jnavelor militare sosite în portul Constanța. În 1938 a fost șef de stat major al FMN, apoi la Divizia de Dunăre. În Al Doilea Război Mondial a fost comandant al escadrei de Monitoare (1941 – 1944). Între 1945 – 1947 este secretar genral al Subsecretariatului de Stat al Marinei. Trecut în rezervă după 1947, când din motive politice, a fost condamnat la 7 luni de închisoare. Eliberat, îndeplinește diferite funcții în Direcția Canalului Dunărea – Marea Neagră, Institutul de Proiectări Navale etc. Vezi Anton Bejan (coord.), *Dicționar enciclopedic de marină*, București, Editura Societății Scriitorilor Militari, 2006. Anton Bejan (coord.), 2006, p. 396.

¹⁰ Georgeta Borandă, *op. cit.*, pp. 50 - 131.

¹¹ Decretul din 11 noiembrie 1875 dat de domnitor pe baza propunerilor făcute de ministrul de război, generalul Florescu; vezi Monitorul Oastei nr. 37 din 19 decembrie 1875, pp. 944 – 950.

*superiori, bicornul avea deasupra marginilor fulgi negri frizați, lungi de 15 mm.*¹²

Un alt bicorn a aparținut contraamiralului Eustațiu Sebastian¹³.

Bicornul este confecționat din fetru negru și are o garnitură lată cu feston și broderie, din mătase neagră. În partea dreaptă, bicornul are o cocardă tricoloră, iar pe marginea de sus prezintă fulgi de culoare deschisă (albi). Starea de conservare este **nesatisfăcătoare**, bicornul prezentând urme de deteriorare atât la exterior (îi lipsește torsada din fir auriu) dar și în interior, căptușeala fiind înlăturată în întregime.

Marca bicornului este românească.

Materialele utilizate în confecționarea bicornului sunt: fetru, mătase, fulgi.

Dimensiunile bicornului: lungimea de 45 cm, iar înălțimea 14 cm.

Acest tip de bicorn a fost introdus în ținuta de ceremonie a comandantului flotei sau a comandantului unei reuniuni de bastimente, în 1882: „În coifura ofițerilor intervine o noutate în ceea ce privește bicornul, în sensul că pentru comandantul unei reuniuni de bastimente și pentru

¹² Georgeta Borandă, *op. cit.*, p. 59.

¹³ Eustațiu, Sebastian (1856 – 1943, n. București). Contraamiral. Între 1909 – 1917 este comandant al Marinei Militare cu gradul de Contraamiral. Conduce operațiunile Marinei Militare în timpul războiului balcanic (1913) și asigură trecerea armatei române peste Dunăre pe podurile Siliștioara și Turnu-Măgurele (pod din șleपुरi). În Primul Război Mondial asigură partea logistică a Flotei în operațiuni. În 1916 organizează evacuarea parcului de nave civile în Deltă. Este transferat în Ministerul de Război, de unde trece în rezervă în 1917. Anton Bejan (coord.), 2006, p. 200.

comandantul flotei, bicornul va avea fulgi albi în loc de fulgi negri, cum era prevăzut pentru ofițerii superiori.”¹⁴

Bicornul pentru amiral a aparținut contraamiralului Mihăilescu Mihail¹⁵.

Bicornul este confecționat din fetru negru are pe margine o panglică din țesătură de fir auriu cu frunze de stejar cu ghindă, mărginită de o panglică festonată din mătase neagră, iar pe partea dreaptă o torsadă din fir auriu, aplicată peste o cocardă tricoloră prinsă într-un nasture mare de marină. La colțuri bicornul are grupuri de franjuri groși, aurii. Este căptușit cu atlas alb și cu o fâșie din piele bej.

Autorul: Donny-Paris.

Inscripții: PAVILLION DE ROMAN DONNY C. RUE DE ROHAN
2 PARIS.

Materialele utilizate pentru confecționarea bicornului: fetru, mătase, canetil, metal și piele.

Dimensiunile bicornului: lungimea 46 cm și înălțimea 14 cm.

Starea de conservare este **foarte bună**.

¹⁴ Cristian Vlădescu, *Uniformele armatei române*, Editura Meridian, București, 1977, p. 99, apud Georgeta Borandă, *op. cit.*, p. 59.

¹⁵ Mihăilescu, Mihail (1868 – 1940; n. Iași). Contraamiral (r). Comandant de lungă cursă. A îndeplinit funcții de răspundere în cadrul Diviziei de Dunăre și Diviziei de Mare. În timpul Primului Război Mondial în ianuarie 1917, reprezintă guvernul român pe lângă autoritățile ruse în problema depozitelor de materiale românești în Rusia și delegat ca șef al Secției transporturi și depozite, la Serviciul aprovizionării și transporturilor din Petrograd și apoi din Odessa. În 1918 este numit subdirector al Arsenalului marinei și apoi comandant al Depozitelor Generale ale Marinei, funcție pe care o deține până în 1926, când trece în rezervă. Anton Bejan (coord.), 2006, p. 334.

Acest tip de bicorn a fost introdus în ținuta de ceremonie a ofițerilor superiori în anul 1921: „*Bicornul, tare sau clac introdus prin acest regulament, confecționat din fetru negru era prevăzut cu torsadă din fir auriu pe partea dreaptă, fixând cocarda tricoloră cu un nastrure mare. La ambele colțuri avea franjuri din fir auriu, iar la partea superioară un galon de mătase neagră pentru ofițeri și din fir auriu cu frunze de stejar pentru amirali.*”¹⁶

Un exponat cu importanță istorică și memorialistică care poate fi admirat în expoziția de bază a muzeului nostru este bicornul pentru ofițeri care aparținut contraamiralului Horia Macellariu¹⁷.

¹⁶ Monitorul Oficial nr. 73 din 6 iulie 1921, apud Georgeta Borandă, *op. cit.*, p. 62.

¹⁷ Macellariu N. Horia-Ion-Pompiliu, (1894 – 1989, n. București). În 1916 a fost mobilizat la partea activă a Flotei de Operațiuni româno-ruse pe Dunăre. În decembrie 1918 a fost detașat la serviciul Geografic al Armatei. Din 1920 până în 1923 a FOST COMANDANTUL Școlii de Pilotaj și Hidrografie. A fost comandantul mai multor nave, în 1925 este detașat la Marele Stat Major, iar în 1928 la Inspectoratul General al Marinei. A fost șef de stat major al Diviziei de Mare (nov. 1936 – iun. 1937), deținând în continuare funcții importante până la declanșarea războiului. La 28 august 1941 a fost atașat pe lângă Misiunea Navală Germană din București, căreia i se subordonează Forțele Navale Române. În ianuarie 1942 a fost numit la comanda Escadrilei de Distrugătoare. A participat la 33 de misiuni de siguranță a convoaielor și la 8 misiuni de minare. În 1943 este numit comandantul Forțelor Navale Maritime. A avut un rol important în operația de evacuare a trupelor române și germane din Crimeea. Grație tactului său deosebit și relațiilor personale cu comandamentele germane, la 23 august 1944 a reușit să evite posibilitatea unei agresiuni în portul Constanța. După sosirea sovieticilor pe litoralul românesc a fost numit Comandant al Dobrogei, apoi comandant al Școlii superioare de Marină. În iunie 1945 comisia Aliată de Control l-a acuzat de „conlucrare activă cu Germania fascistă”, însă examinarea cazului a rezultat cu scoaterea sa de sub învinuire. Având contact cu elemente ale mișcării naționale de rezistență este arestat în 1946 și condamnat la muncă silnică pe viață, fiindu-i confiscată averea. A fost eliberat la 29 iulie 1964, în urma Decretului de amnistiere nr. 411/1964, după ce, în 1963, pedeapsa de muncă silnică pe viață îi fusese modificată în muncă silnică pe 25 de ani. S-a stins din viață la vârsta

Bicornul este confecționat din fetru negru, are pe margine o panglică neagră lată de 3,3 cm, iar pe partea dreaptă o torsadă din fir auriu care e suprapusă peste o cocardă tricoloră și prinsă cu un nasture mare de marină. La colțuri bicornul are franjuri aurii înghețați. Este căptușit cu mătase vișinie și o bandă de piele maro.

Inscripția care se poate vedea în interiorul bicornului: PASSEMENTERIE MILITAIRE MAISON NICOLAS H. WINTER SUCC. 61 RUE DES PETITS CHAMPS PARIS.

Marca este franceză.

Materialele utilizate pentru realizarea bicornului sunt: fetru, mătase, canetil, metal, piele.

Dimensiunile bicornului: lungimea este de 46 cm și înălțimea de 14 cm. Starea de conservare este **foarte bună**. Acest tip de bicorn a fost introdus în ținuta de ceremonie a ofițerilor de marină în anul 1921.

Bibliografie: Monitorul Oficial nr. 73 din 6 iulie 1921.

Un alt bicorn prezent în patrimoniul muzeului nostru este bicornul pentru ofițer de marină care a aparținut căpitan-comandorului Constantinidi Radu¹⁸.

Bicornul este confecționat din postav negru plușat, căptușit cu mătase de culoare vișinie. Stofa este întărită cu apret. În interior are o panglică de piele ecologică de culoare maro. În exterior, pe marginea laturilor sub formă

de 95 de ani. Vezi Marian Moșneagu, *Dicționarul Marinarilor Români*, București, Editura Militară, 2008. Moșneagu 2008, pp. 283 – 290.

¹⁸ Constantinidi, Radu (1906 - ?). Comandor. În al Doilea Război Mondial a comandat canoniera „Cpt. Dumitrescu Constantin” executând în anii 1943 – 1944 numeroase misiuni de luptă în Marea Neagră. Pentru fapte de luptă deosebite a fost distins cu Ordinul „Mihai Viteazul”. Vezi Anton Bejan (coord.), 2006, p. 131.

de „U” deschis întors se află o bandă de fir lată de 4 cm cu motive florale. Pe vârful din față și din spate se găsesc grupuri de franjuri din fir aurit. Pe partea dreaptă sunt 6 fire de franjuri sub formă de evantai din fir aurit, prinse la partea inferioară cu un nasture metalic cu ancoră și stemă regală. Sub franjuri aplicată pe partea dreaptă a bicornului se află o rozetă tricoloră din mătase ripsată cu diametrul de 8 cm.

În interior, pe căptușeală prezintă o inscripție: PASSEMENTERIE MILITAIRE MAISON NICOLAS H. WINTER SUCC. 61 RUE DES PETITS CHAMPS PARIS, pe panglica din piele ecologică: MARQUE DEPOSEE.

Marca este franceză. Modelul este din anul 1873, stilul – clasic.

Materialele din care este confecționat bicornul: postav, piele ecologică, mătase, fir aurit, alamă.

Dimensiunile bicornului: lungimea de 46 cm, lățimea de 16 cm, înălțimea de 14,5 cm. Starea de conservare este foarte bună.

Un alt bicorn (pentru ofițer superior) a aparținut contraamiralului August Roman¹⁹.

¹⁹ Roman, August (1892 – 1984, n. Buzău). Contraamiral. Absolvent al Academiei Navale din Livorno (Italia) în 1914. În Primul Război Mondial a fost ambarcat ca ofițer la bordul monitorului „Brătianu” și participă cu nava la bătăliile de la Turtucaia și Rasova (1916) și ca ofițer de legătură pe lângă divizionul de canoniere rusești ce făceau parte din flota de operațiuni româno-rusă. În perioada interbelică îndeplinește funcții de comandă pe distrugătoare și canoniere. Este primul comandant al navei școală „Mircea” (II) pe care o aduce în țară din Germania în 1939. În Al Doilea Război Mondial a comandat escadrila de distrugătoare (1941 – 1942) în acțiunile din bazinul de Vest al Mării Negre. A fost șef al Statului major al Marinei Militare 91942 – 1943). Secretar general al Subsecretariatului de stat al Marinei (1943 – 1944), cu gradul de contraamiral, comandant al Forțelor navale

Bicornul este confecționat din carton îmbrăcat din fetru plușat de culoare neagră, cu marginea din mătase neagră, brodată cu ancore de mătase. În partea dreaptă bicornul are o torsadă din fir aurit prinsă cu un nasture metalic și aplicată pe o rozetă (cocardă) din rips tricoloră. Pe colțuri sunt aplicați franjuri din fir aurit. Bicornul este căptușit cu atlas alb, iar pe marginea interioară prezintă o bantă din piele ecologică.

Inscripții: PASSEMENTERIE MILITAIRE MAISON NICOLAS H. WINTER SUCC. 61 RUE DES PETITS CHAMPS PARIS.

Autor menționat este *Atelierul de confecții militare din Paris*.

Marca este franceză.

Materialele utilizate în confecționarea bicornului sunt carton, fetru plușat, piele ecologică, atlas, fir auriu, mătase, metal.

Dimensiunile bicornului lungimea este de 42 cm, iar înălțimea este de 12,5 cm. Starea de conservare este bună.

Acest tip de bicorn a fost introdus în ținuta de ceremonie a ofițerilor de marină în anul 1921.

Bibliografie: Monitorul Oficial nr. 73 din 6 iulie 1921.

Un exponat deosebit este bicornul pentru amiral care a aparținut viceamiralului Gheorghiu Alexandru²⁰.

maritime (1944) apoi Ministru Subsecretar de Stat pentru Marină (1944 – 1945). Decorat pentru fapte de arme cu Ordinul „Mihai Viteazul”. Vezi Anton Bejan (coord.), 2006, pp. 436 – 437.

²⁰ Gheorghiu, Alexandru (1890 – 1968, n. București). Viceamiral. Între 1905 – 1909 a fost elev la Școala Navală de la Fiume (Austro-Ungaria). Absolvent al Școlii Superioare de Război și al Școlii de Aplicații. Ambarcat pe nave ale Diviziei de Mare a participat la războiul balcanic la campania din 1913. În Primul Război Mondial a luat parte la acțiunile de luptă

Bicornul este confecționat din fetru negru și are pe margine o panglică din țesătură de fir auriu, cu frunze de stejar și ghindă. Pe partea dreaptă bicornul are o toșardă din fir auriu aplicată peste o cocardă de mătase tricoloră și prinsă într-un nasture mare de marină. La colțuri bicornul are franjuri aurii groși. Este căptușit cu mătase vișinie și cu o bandă de piele maro.

Autorul menționat este Maison Nicolas – Paris.

Inscripția din interiorul bicornului: PASSEMENTERIE MILITAIRE
MAISON NICOLAS H. WINTER SUCC. 61 RUE DES PETITS CHAMPS
PARIS.

Marca este franceză. Materialele utilizate în realizarea bicornului sunt fetru, mătase, canetil, metal, piele.

Dimensiunile bicornului sunt următoarele: lungimea este de 46 cm și înălțimea de 14 cm.

Starea de conservare este foarte bună.

Acest tip de bicorn a fost introdus în ținuta de ceremonie a ofițerilor superiori de marină în anul 1921.

Bibliografie: Monitorul Oficial nr. 73 din 6 iulie 1921.

Un alt bicorn pe care îl prezentăm este cel pentru ofițer inferior, care a aparținut viceamiralului Bălănescu Ion²¹.

din 1916 – 1917. În perioada interbelică s-a dedicat problemelor de marină și aviație. A fost director al Aviației civile, ministru al Înzestrării Armatei și Subsecretar de Stat în Ministerul Aerului și Marinei (1937). În Al Doilea Război Mondial comandă Divizia de Dunăre (1941 – 1942). Între anii 1948 – 1951 a fost condamnat și încarcerat ca deținut politic. Eliberat, a lucrat ca topometru la Direcția Generală a Canalului Dunăre – Marea Neagră. Vezi Anton Bejan (coord.) 2006, p. 231.

²¹ Bălănescu, Ion (1878 - ? n. Giurgiu). Viceamiral. Absolvent al Școlii militare de Artilerie, Geniu și Marină, promoția 1899. A participat la războiul balcanic și la Primul Război Mondial ambarcat pe navele de luptă ale Diviziei de Dunăre și ale Flotei de Operațiuni. Comandant al Forței Navale Fluviale cu gradul de comandor 91923 – 1926), Comandant al

Bicornul este confecționat din carton și îmbrăcat în pluș negru. Pe margine prezintă o panglică brodată din mătase neagră. În interior este căptușit cu mătase vișinie și o bandă de piele pe margine. La colțuri are franjuri aurii, subțiri, iar pe o parte are o cocardă tricoloră, fixată cu o bandă din ciucuri metalici, prinsă cu un nastrure de marină auriu, mare, cu o ancoră încoronată.

Atelierul este *C. Pirion 18 rue de Siam Brest.*

Inscripția din interior: *C. Pirion 18 rue de Siam Brest.*

Marca este franceză.

Materialele utilizate în realizarea bicornului: carton, mătase, canetil, metal, piele.

Dimensiunile bicornului: lungimea este de 44 cm și înălțimea de 14 cm.

Starea de conservare este **bună**.

Bicornul a fost donat muzeului nostru de căpitan de rangul 3 (r), Dobrea Albert.

Acest tip de bicorn a fost introdus în ținuta de ceremonie a ofițerilor inferiori în anul 1882.

Bicornul pentru comandor – a aparținut comandorului Receanu Ion²².

Diviziei de Mare, cu gradul de contraamiral (1930 – 1934), apoi comandant al Marinei Militare (1934 – 1937). A fost membru fondator al Ligii Navale Române și inițiatorul înființării unui muzeu al Marinei Române. Vezi Anton Bejan (coord.), 2006, p. 61.

²² Receanu, Ion (1904 - ? n. București). Comandor. A activat în calitate de comandant companie la Baza Navală Fluvială Galați (1927 – 1928), ofițer de bord pe monitorul „Kogălniceanu”, ofițer de bord pe N.M.S. „Mircea” până în 1931, comandant de companie la Baza Navală Maritimă Constanța (1932 – 1933), ofițer instructor la Baza Navală Fluvială, deținând și alte funcții importante până la izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial. În timpul războiului a fost ofițer cu Navigația pe distrugătorul „Regina Maria” (1914 – 1942)

Bicornul este confecționat din carton îmbrăcat în fetru plușat de culoare neagră cu marginea din mătase neagră brodată cu ancore de mătase, În partea dreaptă bicornul are o cocardă din fir aurit, prinsă cu un nasture metalic și aplicată pe o rozetă din rips albastru, roșu și cu fir aurit. Bicornul este căptușit cu atlas alb și prezintă, tot în interior, o bandă din piele ecologică.

Inscripția din interiorul bicornului GAUTIER RUE DE L'ARSENAL TOULON. Marca este franceză.

Atelierul menționat este *Atelierul de confecții militare din Toulon*.

Materiale utilizate în confecționarea bicornului: carton, fetru plușat, piele ecologică, atlas, rips, fir auriu, mătase și metal. Starea de conservare este bună.

Acest tip de bicorn a fost introdus în ținuta de ceremonie a ofițerilor de marină în 1921.

Bibliografie: Monitorul Oficial Nr. 73 din 6 iulie 1921.

Din cele 15 bicornuri existente în patrimoniul muzeului nostru am ales să prezentăm în acest studiu doar câteva. În totalitatea lor, prin frumusețea pe care o prezintă, prin importanța lor istorică și memorialistică, prin starea de conservare, (care la majoritatea este foarte bună), bicornurile exemplifică și subliniază în mod elocvent unicitatea elementelor de uniformologie, în general, dar și a elementelor de coifură în particular, din colecția de *Uniforme și accesorii de uniforme* a Muzeului Național al Marinei Române.

șeful Biroului Marină la Serviciul Istoric (1943), comandantul torpilorului „Zborul” (1943 – 1944), ajutorul șefului Serviciului Cultural la S.S.M. (nov. 1944 – sept. 1947), șef Birou în Direcția Instrucție a Ministerului Forțelor Armate. Vezi Moșneagu 2008, p. 407.

(Cutie pentru bicorn)

***BICORNE – UNIFORM ELEMENTS IN THE HERITAGE OF THE
ROMANIAN NATIONAL NAVAL MUSEUM***

-abstract-

Key Words: bicornes, Romanian National Museum, headgear, uniforms.

The Romanian National Naval Museum has in its patrimony an impressive collection of naval uniforms (over 55 complete outfits from the Navy and from the commercial Navy and a large number of accessories). This collection is among the most beautiful ones and it highlights the evolution of the Navy. An important attraction are the headpieces, especially bicornes. In the *Uniforms and accessories* collection there are 15 bicornes and according to the information we have from their donation papers, they are original items, some of them from important figures of the Romanian Navy.